

Jekabaara

Jamana

Cikcia ceman n'a musoman kunnafoniseben

Faamuya

Yiriaton

SAMINE BE KA LABEN COGODI
MAKOCI NI OTIWALE KONCO

Dakunw

№ 2

Mogo ko-don be,
i ko-bees-don te

№ 3

"ODIK" cikelaw aw bisimila!

№ 4

Boli-tuma-don kafisa
sen diya ye.

№ 7

Cikelaw ka yiriwa labenbolow
Otiwale konco

№ 9

"Mogo te jiri turu sogoma,
ki b'a mo dun wulafe"

№ 10 ani 11

Fasoden numan ka kene

№ 12

Bamaw ni donsoke

Nebila**MOGO KO-DON BE, I KO-BEE-DON TE****Samiñe donna, n baden cikelaw !**

An be samiñe daminewaatiw la sisan. Kabinikaloduurunan sanji folow nana yoro dōw la. O ye taareko ye barisa an ka pan-ka-puruti bëe sababu ye samiñe diyalen de "kunna seli" ye ! Nka o n'a ta o ta, samiñe ye "söminyé" de ye de. Ni mögo min konna ka wuli o de kelen be kón ka yele de ! Céya ye taamaseere saba ye : wulitumadon ; ketumadon ; sigitumadon. Sene fana ye baara gelén ye haali, nk'a ma deli k'a togola seledo da ! Dönlidalaw b'a fo ko : "dine ko bëe ye kufeko ye". Nka kuma naaraw fana b'a fo ko "ko si te jonnin soro n'i ma min lanini !". N balimake, n balimamuso, aw minnu n'an bëe lajelen be balo aw woosiji la, aw ye wuli ka dannisiraw min e u jojan fe. Aw ye dabawta ka senekemasinw dajuru don senekenturaw nun koro. Ko tuma te temen nk'a tumanin tigiti be temen de ! MAKOCI ni ODIPAC cikelaw ; OHV (Otiwale) ni Ofisi cikelaw, Mali cikelaw bëe, samiñe donna de. Ce n'a ka fen wulituma sera nögön fe. Jumen de be na wuli jumen fe haali de ? Ayiwa, ce dun ka wuli a ka fen fe o de kafisa n'a ka fen wulili y'a fe de ! Sigi diyali la, bëe n'a joyorodon. Ni bëe y'a joyorofa, dine be diya fo ka a ke arijana taamaseere ye. Nka ni do salayara, o b'a joyorode ke mögo were kundonni ye k'o fara o yere kundonni koro kan de.

Samiñe sera n balima senekelaw, monnikelaw ani baganmaralaw. Koori ni tiga ani kaba ni senefen tòw bëe b'u nafaw cero forow kono. Aw dun be ka

mun de makono ? Aw ka cikelakolidenw y'u seko ke sa de. A to te kow lawaleyali ye sa ! Ka a tu ka segin k'a non, o te baarakela son numan ye. Ayiwa samiñe sanji n'a nafaw koni y'a dadon sa. Ko tow b'aw de bolo sa de !

Nin bilasiralikanw temennen kó, a kafisa an ka Jekabaara kalanbagaw ladonniya Jekabaara seben nekul ka baara kelenw la an ka kunnafonisaben ka netaa siratege la. Baara kumbaba fila de ker'o dakun na kalo 6 n temennen kono :

1 - Kunnafonisaben dilannaw ni Banumankew (kenyereyew minnu be wele ko "ONG") ka tile 11 laje kelen Segu, k'a ta kalo 6 n tile 16 f'a tile 26, Tumani Yalam Sidibe tun be min kene kan Jekabaara togo la. O laje o min labenna "PANOSI" baarada fe ka bo "PARI" (Faransi jamana faaba) ani Banumankew baaradaw ka donjognasoba fe min be wele ko "CCA-ONG", wale camanker'o senfe sigidaw lakananisiratge la. Awataa-sira caman fana bora o kanma. Aw be

na lajeba in kunnafoni bëe soro Jekabaara boko nata kono (boko 90 n).

2 - K'a ta kalo 6nan tile 22 f'a tile 26, Jekabaara togola taamadenwerew sera Nörön "ODIK" ka maraw kono. O taama kunnafoni be boko in ne 3 la. Ala ka san here caya !

Sanni an ka nebila jemukan in kunce, an b'aw ladonniya k'aw be na jemukan kura soro Jekabaara boko in ne 11 na k'a da jamana taabolo kura kan. O jemukan kura in min n'an b'a wele ko Fasoden numan ka kene o kunde y'aw kunnafonini ko numan ye an ka neemaaw ni jamana baarabolow bëe taacogo n'u ka kewale kan. Aw ni anw de be na jemukan in lanana.

O kofe an be yafa nini k'aw fe, k'a d'a kan anye lahidu minta aw ye boko kosa (78 n) kono "sirabanako" la, o ma se ka bo a sira fe barisa an ma se ka kunnafoni dafalen soro ka ben boko in laboli ma obana okan. Ni Ala sonna aw be n'a kunnafoni soro boko nata kono (90 n).

NEFOLI

An y'a jira aw la Jekabaara kosa boko (78nan) kono ko Musa Tarawele n'a jenogon jugu ka kiiri tigeli daminen Bamako kalo 6n tile 4. K'a be to sen na... Nin yoro in na an b'aw ladonniya ko kiiritige in lason soronna kiriblon nemmaa fe ka waati were makono. O sababu bora jama ka kene-n dusu-koro la min y'a bila tineni la Musa n'a jenogon jugu Seku Li ka nögön-da-sumu-sumu mone kanma. N'a labanna cogo o cogo aw be n'o dòn !

Tumani Yalam Sidibe ko Banumankew

Ka se duguw ma

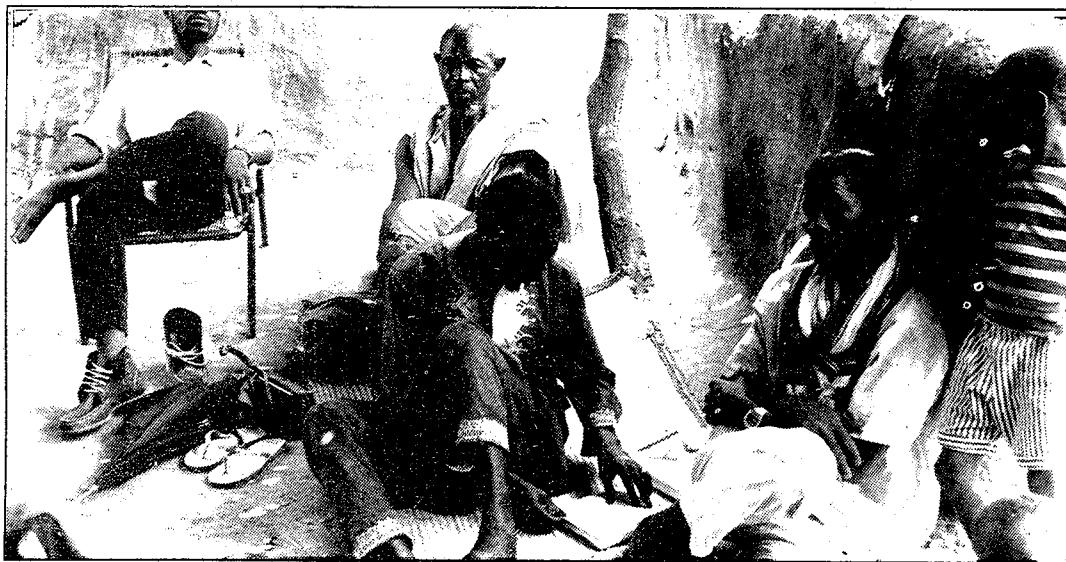
"ODIK" ciklaw, aw bisimila !

K'a ta nténendon, kalo 6 nan tile 22, fo ka t'a bila jumadon na, kalo 6 nan tile 26, Jamana baarada mögo döw ye kunnafoni-taama ke Saheli fe ñorón kono. Kunnafoni-taamaden ninnu tun ye Salifu Berte ye (n'o ye Jamana baarada ka kunnafonisében bolikuntigi ye ani Siyaka Dunbiya (o ye Jekabaara sèbennekulu mögo do ye). Taama in kera "ODIK" ka mara duguw kono. "ODIK" ye "Kaarta" yirawa baarada ye min sigilen be Saheli fe ñorón ni Kulukoro kafow kono.

Taamaintun labenna Jamana baarada ni "ODIK" fe ka jesin Jekabaara ma. Jekabaara ye kunnafonisében ye min jesinnen be an balima kungo-kono-mögö (senekele, baganmarala, mònnikela) ceman n'a musomanw

kunnafonisébenko la. "ODIK" ye mögöw y'a jira ka fo k'u b'a fe k'u ka kunnafonisében dilan. Nka Salifu Berte y'a jira mögonyew kono ko kunnafonisében dilanniye kogelenba

ani "OHV" mara duguw ni mögöncé. A jira la fana ko ciklaw, baganmara law ani mònnikela minnu kera kalandenjolenye, oluniuka karamögöw bëe be se ka sèbenni ke

Kamatinge kalanden jolen döw n'u ka karamögö Wali Sisoko

Fagine Kagoro kalanden jolen döw, u ka kalanso da la

kunnafonini ma. Ka se k'u kunnafoni Mali ni dije kibaruyaw la, seneke ni baganmara, ni mònni ani kibaruya wërew kan. Jekabaara sèbennikela ye kungo-kono-mögöw yere de ye. Barisa olu de b'u yere kunkankow dòn.

Kunnafoni-taama in kun do tun ye Jamana baarada ni "ODIK" mögöw ka mögonye ye. Ka je ka kuma walasa ka se ka bënkani ke "ODIK" ka

ye, ani fana ko "ODIK" ma dege kunnafonisében dilan na. Ko n'u ko k'u b'u ka kunnafonisében dilan, k'u be sègen kosebe. O la sa ben ker'a kan ko "ODIK" danmasében be bila Jekabaara kono ka jesin u ka mara duguw ma. Ben kera a kan fana ko "ODIK" ka o sèben be ke bamanakan ni marakakan na. Ko ni o kera, "ODIK" ka mögöw be se ka mögon kunnafoni, wa u be kunnafoni wërew soro. Barisa Jekabaara tilannen don "ODIPAC", MAKOCI (CMDT), Ofisi,

kunnafonisében in kono.

Taradon, kalo 6 nantile 23, taamadenw ni "ODIK" mögö döw y'u kunda "ODIK" ka mara dugu döw kan. O duguw file ninnu ye :

- Kamatinge (o ni ñorón ce be taa bametere 45 la).

O dugu o taama kun tun ye kalanden jolen döw lajeli ye, ka Jekabaara ñefo u ye ani k'a donkun ñefo u ye "ODIK" ka mara duguw kono. Kamatinge yen, an ni kalanden jolen döw sera ka mögon ye. olu y'a jira an na ko Kamatinge sèbe donnen don baliku-kalan ma kosebe. Nka, ko musow de ka kalan man ca kosebe, k'o sababu ke tunga-fe-taga ye. Ko denmisenniw fana te kalan masorø baaraw ni tunga-fe-taga bolo. Wa ko hali ni denmisenniw kalanna, baara te yen ka d'u ma. K'o fana be mögöw lasalaya kalan na. Ko n'o te, kalan ka di olu ye kosebe. U y'a jira fana ko Kamatinge kalanso jora kabini 1978 san.

Kamatinge kalanden jolew y'a jira

Ka se dugaw ma

k'olub'a fe keneya, baganmara, sene, mɔnni, dugukolonon kunbenni ani denmisenniw lamaracogow kunnafoniw ka ke olu ka Jekabaara kono. Olu fana b'a fe kunnafoni ninnu ka ke marakakan ni bamanankan na. Afra ka geleya u ma ko kunnafonisben in te ke Kamatinge ce n'a musow yereko. Olu de ka kan ka sebenni ke a kono. Nogonye ninnu bannen, antaar Kamatingekaw ka kalansow laje ani u ka kolon jabali.

Anbojen Kamatinge, antaara Fan-

gine Kagoro.

- Fangine Kagoro(o ni Lɔron ce be taa bametere 93 la). Yen fana, Salifu Berete y'an ka taama kunw nefo. O nefoliw bannen, nininkali kera, ko Fangine Kagorokaw b'a fe mun ka ke kunnafonisben in kono. Fangine Kagorokaw ko k'olu b'a fe Jekabaara in ka kuma sene, nakosene, keneya, baganmara ani farikolo nenaaje kan. K'u b'a fe fana u ka kunnafoni dije kunkankow kan.

Arabadon, kalo 6 nan tile 24, taa-

madenw ni "ODIK" nɔmogow ye kunnafoni-taama in nogonye laban ke. O nogonye kono a jirala ka fo ko "ODIK" be Jekabaara hake 1500 soro kalo o kalo. A be feere dɔrɔme 30 (bi saba) a boko o boko.

Taama in kuncera jumadon, kalo 6 nan tile 26 ni Jamana baarada ni "ODIK" mogow bεe ka nisondiya ye.

Siyaka Dunbiya
Jekabaara seben nekulu mogo do

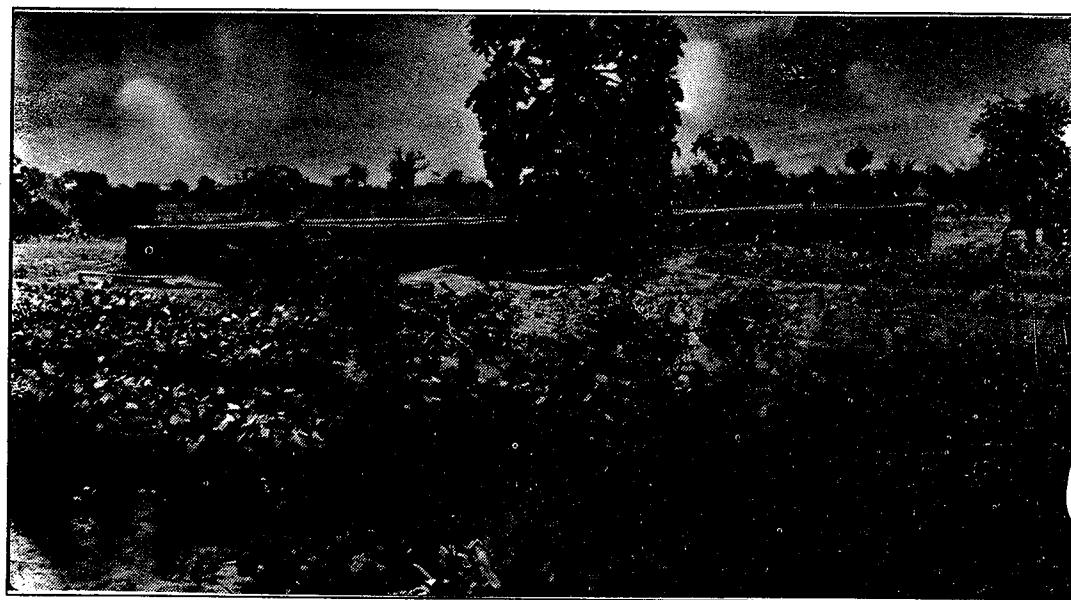
MAKOCl kunnafoni

Boli-tuma-don kafisa sen diya ye.

An be samiye daminewaati de la sisan. Forolabenbaaraw ni forobaaraw waati. A dun be fo ko samiye kɔro de ye ko "samiye". Ni min sɔmina min ne, o b'o tigi bil'a kɔ ! O de kanma an y'a kanu ka kumanogonya jini MAKOCl cinc baarada kuntigi dankan fe, n'o ye Zan Dosayi Jara ye. Kumajogonya in kun ye cikelaw bilasira ladilikan jinini ye, min be fisaya an bεe lajelen ma, k'a masɔro n'u faamuyara, kɔri ni senefen tow na soro sorcogo juman na. An b'a jini aw fe aw ka Zan Dosayi ka jaabi kalan nin yɔrɔ in na an ka nininkaliw la.

Nininkali : Ayiwa, karamogo Zan Dosayi Jara, e de ye MAKOCl cinc baarada nemogodankan ye. An sera i ma ni nininkali danmadow ye samiye donda waati in na, minnu be tali ke aw ka baara taasiraw la ka nezin cikelaw ma, kerenkerennenya la koorisene-naw. I yere b'a don k'an ka jamana in kono, a ninina ko ko bεe ka ke jelenya la. Jelenya dun tuloman ye kunnafoni lakika labolili yebaaranogonya ni nogon ce. Osiratge la nininkali folo min b'an bolo k'a lase i ma, o file nin ye : Sisan, senebaaraw de be na damine. Aw dun ka baara ketaw rɔkunbabba be na ke mun ye koorisene sirafe ?

Jaabi : I ka nininkali diyara ny'e. N'i kɔni ko MAKOCl, n'o ye Mali kooricike yiriwada ye, caman b'an don ni koorisene ye. An be baara wεre ke, nka caman b'an don ni koorisene ye. An ka baara be sinsin fen min kan kerenkerennenya la ninan, o ye kɔri ne saniyali de ye. Ka kɔri k'a sanbaawsagoye. Ninan, ne ni senekelaw ye taama ke k'a ta Kucala, ka temen Kɔdɔwari fe, ka taa se Faransi. Kɔri be taa bolo fen o fen na k'a bεe laje,

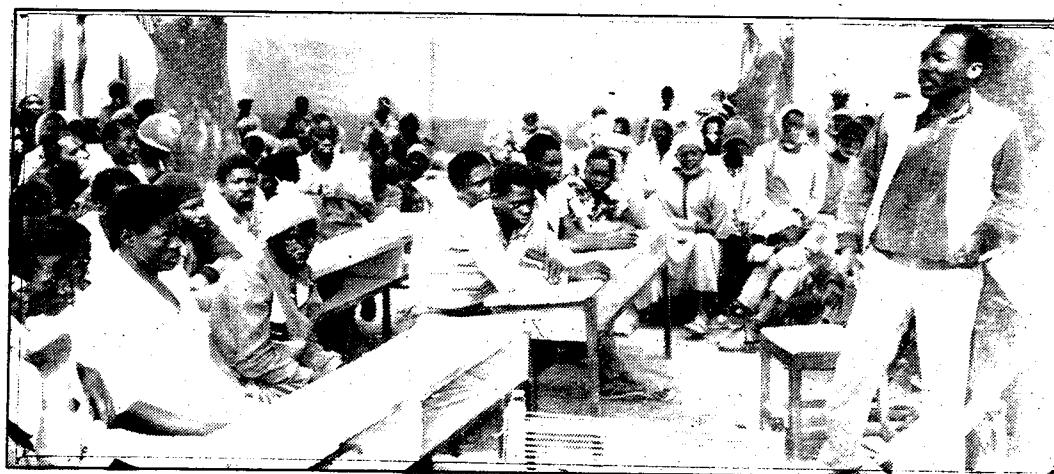

Samiye te dowerε ye sɔminye kɔ...

K'a don nogoya min ni geleya min be kɔriko la. An selen kɔri yere seyɔrɔ la, n'o y'a yεlεmayɔrɔ ye k'a ke gaari ni bagi ye, geleya min be kɔri kan o dar'an tulo kan, n'o y'a ne saniyali ye. N'o ye fana fen wεre ka na ke kɔri la min t'a do ye, i n'a fo nogoborew, i n'a fo fana dimogɔniw be bo min ke kɔri

la, n'o ye mana ye n'an b'a fo a ma ko "muelat" (nɔrɔnnan). An y'o geleyaw de ye an ka kɔri la. An dun y'a don ko kɔri cayara sugu la ninan fo ka t'a fo: "a to tan" ! O kera sababu ye ka kɔri sɔngɔ lagosi dɔɔnin. O kera sababu ye fana ka kɔri sannaw lana ni nεnawoloma ye. Nεnawoloma o de senfe, ajiralak'a fo mankutu juman t'an ka kɔri la. Anw dun ka ko bεe de dun dulonnen don kɔri la. An bεe

MAKOCI Kunnafo

Ben ni njogonfaamu be soro sigi-ka-fo de kono

baara were ke de. Nka an be fen o fen ke, o bee musaka de dulonnen don koori kelen in na. A wajibiyalen don o la ni mangoya b'o koori kan, an k'o mangoya o furake. An ka baara ne folo, a folo-folo, o de be nesin koori kerenerenni ma. N'o ye ka koori ke k'a saniya, njogofen o fen b'a la, n'o be se ka k'a mangoyal sababu ye, a ka tanga o bee ma. An ka baara nesinnen b'o ma. O temennen ko fana, n be min fara o kan, bee b'a don ko samijen donda la, n'i ko senekela ka warije bo k'aka senedonfen san, n'olu ye njogow ni bagajiw ni sumansiye, a ka gelan senekela min be se k'o warije kurukara soro. MAKOCI be ke sababu ye ka juru don senekela walasa u be se k'u ka musakaw datugu cogo min na, n'o ye n ka fen folenw ye : njogo, sumansi ani daba minenw, ani fen caman. N'o juru donna senekela la, wajibi don fana u ka juru talenw sara ni sannifeere kera. Bawo o juru sarta in de be se ka ke wari ye MAKOCI bolo, a be taa fen kuraw san, a be na minnu juru don u la samijen nata. Juru minnu mana don, n'olu ma sara, don do la a be na ke MAKOCI te na se ka jurudon de. "Bawo n'e tora k'i bolo wari je jurudon, k'o jurudon, ni komasegin ma k'e ma, e ka julu ma sara, san do be na ke, e te na se ka jurudonta soro de !" N'o dun kera o te ko juman ye MAKOCI ma, o te ko juman ye senekela ma. Bawo n'y'a fo cogo min na, n'a fo ko samijen donafe, ko senekela k'a ka fen bee san je la, wajibi la, caman be yen, hali n'u ma sene dabila, u be soro min ke caman koni be b'o la. O temennen ko

fana an y'a ye ko sarilaseneke kera sababu ye ka cikeda caman yiriwa. Nk'a kera sababu ye fana ka senekela dugukolo caman mana dogoya. Jiwoyo ni fijen kolon fana kera sababu ye ka yoro caman dugukolo mana duman ban. An ko an k'an kogo da o la. Kabini salon an b'o la. Kabini salonnasini an b'o la. Njogondan yere ker'a la. Senekela ka njogondan sigiyoro lakanani kanma. Ayiwa sigiyoro lakanani, o fana y'an kunko ye ninan. Ninan fana, o njogondan kelen de be senekela ni njogon ce. Nin fen saba folen ninnu de y'an ka baara kolo kumbaw ye ninan samijen in na, k'o da senekela tulo kan. Ala sago i sago.

Nininkali : Sago tigi ye Ala ye ! Ayiwa benkansseben do be baara njogonyasira don MAKOCI ni cikelaw ani Mali jamana ni njogon ce. An tun b'a fe k'a don sisani geleya minnu be MAKOCI ni cikelaw ni njogon ce, ani geleya minnu be MAKOCI ni njogon tew bee ni njogon ce.

Jaabi : Mogo n'i baara ke njogon ce koni, n'i ko geleya te yen, i ye nkalontige. Geleya be se ka ke yennu, nka k'a ke fo ka t'a ko don njogon na, o de ka jugu. Bi-bi in na, ne hakili la geleya te yen min be ka furance don an ni senekela ni njogon ce. I hakili b'a la, salon o samijen donda la, bee b'a don kogeloya tun be yen. Bawo senekela yere tun banna k'u te koori sen. Ko wajibi ni do ma fara koori songo kan, k'u te koori sen. O geleya, Ala barika la, an y'o latemmen. O latemenna cogo di ? Sigi-ka-fo ! Sigi-ka-fo de kera

sababu ye k'o geleyaw latemmen. O temennen ko fana, sigi-ka-fo ninnu kofo, ny'a fo cogo min na, an ye yaala ke an ni senekela ka cidenw. Koori be temen bolo fen o fen fe, u k'u ne da o bee kan. Njogoya ni geleya minnu b'a la u k'u ne da o bee kan. U y'a y'o senfe ko MAKOCI tun be geleya fen o fen fu ye Mali koori kan, ko nkalon t'o la. Nanbara t'a la. Ayiwa musalakakan te. U yere taar'u bolo da a kise kan. U ye minnu ye, u y'a ke somogo sama ye. K'a da caman tulo kan. Fo dow yere ko k'u ni MAKOCI bee te mogo kelenw ye wa ! Nka ko kera cogo o cogo, hali ni mogo fanba y'a faamuya, mogokelen-kelen b'a la minnu ni tow ka faamuya te taa sira kelen fe. An hakili koni b'a la ko sisan, MAKOCI be geleya fen o fen fo koori kan, k'o dalen be senekela caman tulo kan. Ayiwa caman yere fana sonna a ma ko tijena geleya be koorikola. Nka, on'ata ota, senekela ka nafa fanba de be bocri la. Udu y'a jira k'a fo ko anw be koori san da min na u bolo, ko ni do ma fara o kan, k'olu ka bocri la. Olu yere dun y'a don fana ko bi-bi in na, MAKOCI be musaka min don koori la ani a be koori feere da min na, k'a ka bin de b'a la. Bawo n'i y'a misali ta, an ka koori koloma kilo kelen musaka n'an ye koori ta k'a kolobo, k'a wurusi, k'a ke mugu ye, k'a ke balon ye, ka taa n'a ye a feereyoro - kilo musaka be ben dorome 80 (bi seegin) ma. Nka n'i ye koori feereda ta bi-bi in na, kokan, kilo kelen te 80 soro. O be i komi MAKOCI be bindel a koori la. Ogelyawdonnen don senekela yere fe barisa mogo caman y'a fo u ye. Ayiwa mogo caman yere minnu be koori baara nesdon kosebe, olu y'a feesefese k'a kunkun n'a nejen k'u tege. U yere b'a don ko geleyaba be koori la. O n'a ta o ta, u ko ko u ka soro nagasilen be koori la. O n'a ta o ta, u y'a nini MAKOCI fe, u y'a nini goferenaman fe ko ka doonin fara koori songo kan. Geleya don bawo, tijen na olu ka nafa be koori la. Nka, mogo fana, i dan ye i se ye. An be yoro min na sisan, k'a fo ko an be na do fara koori songo kan, n'i ye koori musakaw n'a feereda da njogon koro, bi-bi in na MAKOCI te se k'a fo k'a be

MAKOCI Kunnafoni

se ka do fara koori songo kan senekelaw ye. O temennen ko fana, fo senekelaw k'a faamu de ko MAKOCI kelen te se k'a latige ka do fara koori songo kan. A ka gelen fana goferenaman yere ka wuli yoroon kelen k'a fo a be do fara koori songo kan. An ni mogow de be baara ke : olu senekelaw ; MAKOCI, goferenaman ani nafolotigw minnu b'an demen ni wariye, n'o ye (bayeri de fon) ye. F'an ka je-ka-sigi ke ka ben kelen de kan, walasa koori ka se ka yelema. Yanni o je-ka-sigi ce, a ka gelen an k'a fo bi-bi in na ko senekelaw an sonna aw ka folen ma. Bawo o yamaruya te MAKOCI kelen bolo, a yamaruya te goferenaman kelen bolo. Fo minnu jelen be ka baara in ke, bee ka je ka sigi kene kelen kan, ka ben kelen ma. Ala sago i sago !

Ninikali : Jarake, i yere da sera je-ka-sigi ma. N'i dun y'a men ko je-ka-sigi, o k'a soro aw bennen don. O k'a soro faamuyasira b'aw ni nogon ce. Yali faamuyasira be MAKOCI ni cikelaw ni nogon ce bi-bi in na wa, n'o ye danaya ye nogon na ?

Jaabi : I n'a fo n'y'a fo cogo min na, salon geleya nalen kera sababu ye an ka je-ka-sigiko caman ke. A kera sababu ye an ka hakili jagabo caman ke, min yere nana ni cikelaw ka biro sigili ye. K'a ta ciketogodaw la fo ka na se fangabondaw yere la, anw ka lasigidenw be yoro o yoro la, i b'a soro cikelaw fana ka biro do sigilen be yen. O koro te dower ye, geleya fen o fen b'anni nogon ce, nogonfaamuyabaliya fen o fen b'an ni nogon ce, yanni mogo ka bo yan ka t'o nefo u ye duguma, u ka biro minnu be yen, olu ka je-ka-fo k'olu la folo. N'u ka birow desera tuma min na, u be soro ka yelen sanfe. O kera sababu ye, geleya fen o fen be yen, ka nogoya don olu la. O geleyaw fanba ye nogonfaamuyabaliya de ye ani kunnafoni dicogo. O la, biro ninnu be na ke sababu ye, kunnafoni jonjon fen o fen ka kan ka se senekelaw ma, kunnafoni jonjon fen o fen be na ke koorko kan, k'o bee lase cikelaw ma. N'an benna min kan, an be baara ke n'o ye. N'an ma ben min kan. An be nogonye ke fan ka taa ben kelen de

MAKOCI ni koorisenenaw taala ye nogon ye.

kan. Anw te na na foyi ta tugun ka t'a cun senekelaw kan. Senekelaw fana man kan ka foyi ta ka n'a cun an kan. Ni geleya b'u kan u ka kan k'a lase u ka dugumogoma, un anw ka nogonye k'u kan f'an ka ben kelen kan. Nka fan kelen k'a ka geleya mara a yere koro ka taa cun do in kan, i komi a kera salon o cogo min na, ne hakili la, o nogon te na ke belen. Kene kelen kan, sigi-ka-fo, je-ka-fo, o de ye sira ye min b'an ni senekelaw ce.

Nininkali : O diyara an ye. Komi cikelaw togolasoba yere fana be yen, n'an b'a fo o ma ko : "Sanburu dagirikilitiri di Mali" (Chambre d'Agriculture du Mali), yali sira jumen be MAKOCI ni cikelaw togolasoba o yere ce bi-bi in na ?

Jaabi : Je-ka-baara sira de be anw ni cikelaw togolasoba ce. Bawo olu be yan senekelaw togo la, anw fana be yan senekelaw togo la. Fen o fen be yen n'anw ni senekelaw ka kan k'o ke, nogonye yenama fen o fen n'anw ni senekelaw ka kan k'o ke, an b'u fana ladonnaia o la. An ni senekelaw ye je-ka-sigi fen o fen ke, an ka geleya in senfe fo ka na se nogoya ma, cikelaw togolasoba togolamogo tun b'o keneb bee kan. Ayiwa, hali n ye biro min kofo, jekulu kerenerennen de sigilen be yen n'a be fo o ma ko : "baara k'losili komite", cikelaw togolasoba b'o la. Baarake nogonya sira de be an ni cikelaw togolasoba ce !

Nininkali : An b'a jini i fe sa laadi likan jonjon minnu b'i bolo samijne donda waati in na cikelaw kanma, i

k'olu f'an ye.

Jaabi : Kuma damineni ni min ye, n be n'a laban n'o de ye. MAKOCI sigilen be koorko kanma. Mogjo caman fana b'u ka nafa soro koori de la. An dun te koori ke fen were ye, an b'a feere de. O kanma, f'an k'a ladon de walasa an ka nafa soro a la. A ladonni dun be damine kabini forokene de la. O dun te se ka ke ni bee m'i janto i ka kene keta la. I kana kene ke i fanga te se min na. I fanga be se min na, k'a dan a dantuma na, k'a bin sen a sentuma na ; k'a nogon don a nogon dontuma na : k'a bo a botuma na, an b'o de jini senekelaw fe. O temennen ko, an y'a ye ko senekelaw te se ka yiriwa jurudon ko. Okanma MAKOCI be juru don a ka senekelaw la, samijne dondaw la. Ni sannifeere sera u fana k'u jija, lahidu min temenna an ni nogon ce, k'o lahidu tiime, n'o ye juru sarali ye. O temennen ko, nin bee lajelen de be bo sigiyoro la. N'i y'a men "n nogon senekela wara te, dugukolo de b'i bolo" ! An dun y'a k'losi ko don o don, san o san, do be bo dugukolo mana na. Fu k'u hakili to sigiyoro lakanani na. Obaara odaminena. Bee k'i hakili to o la. N be segin a kan halibi "Baa raw bee ro geleman ye koori lakanani de ye". Bee k'i hakili to o la. An ka se ka koori bo min be ke sannikelaw sago ye. Ala sago aw sago.

Nininkali kebaa
Banumanke

Cikelaw ka yiriwa labenbolow Otiwale kono

Otiwale ye cike baarada ye min fana fanga donnen don cikelaw layiriwabaaraw ma. Samine donda in na, an ser'a nemogow ma u k'u feta fo an ye u n'u ka cikelaw cesiraw kan. Nininkali folo ker'an fe a baara nefo kuntigife, n'o ye Sekine Sidibe ye. A filanan ker'an fe a kuntigiba yere fe, n'o ye Yaya Togola ye. O nininkaliw n'u jaabiw file ninnu ye.

Nininkalisen folo

Sekine Sidibe e de ye Otiwale baara nefoda kuntigi ye. Okanma an b'a nini i fe, i komi an be samine donda la, i ka kuma an ye aw ka wale ketaw kan cikelaw ye.

- Sekine Sidibe : Sanni n k'i ka kuma jaabi, n be foli lase aw ma folo hakili numan kanma min y'a to aw wulila ka se anw ma bi, walasa ka kungo kono na kow don. O temennen kofe, n b'a fi ye ko Otiwale kono na, min ye senekelaw kunnafonini ye, o baara kera ka ne kosebe. Barisa an ka nemogo yere ye taama ke an ka mara bee lajelen kono, ka kunnafoñiwlaseuma. Alekataamatemennen ko, anw yere, min ye baara nefoda bolofara ye, anw fana wulila. An ye dogokun kelen mumé ke ka taga an ka cikelafow (sekiteri) bee la. Osenfe, an y'an ka baarakelaw n'an ka senekelaw bee lakafo ka kanpani baara cogow n'a baarafeerew bee nefou ye. An hakili la, an be don min na sisan, kunnafoñi caman jenseñna kungo kono na.

- Ayiwa o diyara an ye. Nka kunnafoñi ye fen ye, labenni baara kanma, o fana ye fen were ye. Yali e hakili la, aw ka cikelaw labennen don baara kanma ninan kosebe wa ?

- Sekine Sidibe : An ka cikelaw labennen don baara kanma ka temen yoro caman kan, k'a d'an ka baara kecogo kan. Anw fe yan sisan Otiwale la, dugu minnu b'u yere ka baara keminen lase u yere ma, n'a ma ke ni Otiwale yere ka sendonni ye, o dugu de ka ca. An ka ton caman be

yen, olu yere de b'u ka sebenw dilan ka juru nini banki fe ; ka se julaw ma k'u ka nogow san walima k'u ka posoni san. O baara min file nin ye, dugu caman b'o ke kabini waati jan. Dow taw sera. Nka minnu taw (baara keminenw) ma se u bara folo, o dugu man ca kosebe. An yere koni ka jate la, cikelaw labennen don k'u ka kanpani damine sisan. Minnu fana ye dugu gansanw ye minnu ka minenko be Otiwale yere bolo, olu ka minenw lasesira bee sigira sen kan a ka ca ni kalo kelen ye sisan. An be yoro min na sisan, an ka baarakela minnu sigiyoro yelema na, an be k'olu de lase u ka sigiyoro kuraw la. An b'o baara de la sisan. Ayiwa fana, an ka kunnafonidi senfe, an ye gelcyako minnu nakolosi an ka baarakelaw walima an ka cikelaw fanfe, mogow be maraw kono sisang geloya olu lateñenfeere tigeli la u fe. Ne koni hakili la, an ka kanpani daminecogo kafisa, labenbolo sirafe. Nka min ye sanjiko nasira yere sa, dige

i ka kuma be na bo'o kan. N'an sera o yoro la, n na n hakilinanta fo o kan.

- Ayiwa an tun b'a fe k'a don sisan Otiwale ka ninan sinsinbaara ye min ye labenni siratge la.

- Sekine Sidibe : Anw ka ninan baaraw ro kunbabaw ninan, n be danmadow fo, barisa u ka ca. A folo-folo ye dugu ka yerebaaraw sinsinni ye. Baarasira donna an ni Amerikew ka baarada do yere ce o siratge la. O ye fen caman ke o baara o hukumu kono. O be k'an demen ka waleyaw ke dugu kono minnu be se k'a to doonin an ka dugu be se k'u yere kalan siratge la ani soro yere sirafe. An b'a fe k'o sinsin kosebe. O fana mana bo'yan, Otiwale kono, baaracogo yere bayelemana an fe walasa kunnafoñi minnu ka kan ka se cikelaw ma, olu bee ka se. Awu u ka se secogo numan na fana. O ye mun ye ? Folo antun be kunnafoñi bila kataba. Sanni a ka se cikelaw ma a tun be temen mogó caman ka sira fe. O

Otiwale Kunnafoni

mogo fen o fen, n'o tun madobokunnafoni na, a tunb'a bayelema doonin. Any'ayek'oteko juman ye. An ye mogo dogoya. Sisan ni kunnafoni bora an fe nemogoso la yan, a be se u ma teliya la aw'a be mogo caman fana lasoro. An ye cikelaw laben baara jekuluw kono. Kunnafoni kelen be na diu bee lajelen ma njogon fe. Onafa ka bon kosebe. Barisa, hali ni min ma yoro min faamuya, moniteri taalen kofe, o be se ka se a ka jekulu mogodo ma dugu kono k'o nininka ko : karisa, nin yoro in fôra yali a fôra tan de wa, yali a kera cogo di ? O tuma na u yereb be hakili di njogon ma. Oy'an ka baara njogoya kosebe. O fana mana bo yen, min ye balikukan ye, an cesirilen b'o la kosebe. Min ye Welesebugu sekiteri (cikekafo) ye, kalanso min be yen, o ka ca ni kalanso keme ye. An y'a jateminé ko fen min be se ka yen balikukan nataa ne halibi, k'o yen tilanni ye balikukan karamogo fila ce. O kera walasa karamogo ka se ka temen kalansow kono kalo kono sijne kelen walima sijne fila, walasa ka kalandenw bilsira. O labenbolo otalen be yorow bee lajelen na. Balikukan in ka sirafe, min ye balikukan denw boli ye kalanje ni jate danma kadara kono ka don baa rakalan dadara kono, an b'a fe k'an sinsisin o fana kan kosebe. Nin y'an kabaaraketawrokunbabadanmadow ye an b'a fe k'an sinsin minnu kan kosebe.

- O diyara an ye Sidibeké. Nka i komi i yere y'an bilasira i ka kuma kono cogo min na, an b'a fe i k'i hakilinanta fo an ye samine daminecogo kan. Yali sanji folo bin-

nenw be se k'a to an k'a fo ko samine be na diya wa, walima ... ?

Sekine Sidibe : Sandiyali walima a goyali, o dönni ka gelén. Barisa hali an ni baarada min bolo be njogon bolo sanjiko siratge la, n'o ye "agorometewo" ye, n'o b'an demen ka kunnani lase cikelaw ma min b'a to u be se k'u ka cike ke ka sorou ma geleya ye k'a da sanji nacogo kan, geleya b'olu yere sorou tuma dôw la sanjiko jatemine kan. Ko labalalenw ka ca sanjiko la. U y'a jira an na koni ko ni balannako ma ke, ko ninan sanji be fisaya. Nka anw yere ye min kôbsi o de ye ko kalo duurunan (mekalo) daminenä ni sanji nali ye kosebe an ka mara kono na. Nka dekadi (tile tan) min temenna, i n'a fo k'a ta a tile 10 na ka se a tile 20 na, sanjiko gerentera o kono dönnin. Okera sabubu ye ka ja ke ka danni-joona dôw falennen tije yoro dôw la. Nka an be yoro min na sisan, sanjiko daminenä ka ne tuguni. An be Ala deli sa o ne o de ka ke fen labanta ye. Sisan koni foyi t'a jira an na ko ninen samine te ne.

- An bee lajelen be Ala deli sa a ka ninen san diya. I n'a fo bamananw b'a fo cogo min na, kuma-dadon-kuma be , kuma-laban-kuman fana be. E

dun ka kuma-laban-kuma ye mun de ye ?

- Sekine Sidibe : Ne kakuma labantedowere ye foli ni weleli ko ka jesin an balima cikelaw ma. Siga-siga be cikela minnu na halibi moniteri ka kunnafoniw lamennikola, uk'o siga-siga boula. Nka n hakili b'a la fana k'o cikela

suguyaw ka dogon. Nka halibi a minnu mana ke yen, u k'u jija ka na moniteri ka kunnafoniw lamen. N'o kera sahaba ye, o sahaba be Mali jamana bee lajelen de kan. An be Ala deli o de la. An ka moniteriw fana minnu be kungo kono, u kana salaya. U k'a don k'u be yen faso de kanma. U ka baara in, bee y'a don ko baara nafama de don. U kana salaya o baara la. Su ni tile, ni cikelaw mako b'u la, u ka se u ma k'u kunnafoni. Ne koni be foli k'u bee lajelen ye. Ninan samine, Ala k'a ne k'a d'an bee lajelen ma. Anw yere fana minnu be Otiwale nemogoso la yan, an yere fana b'u ko. N'an y'a don ko fen o fen ye geleya ye min be na u ka baara segin ko, anb'an cesiri k'o geleya kunben. Ni Ala sonna fana u te na geleya sorou ka baara la. Ayiwa an kelen be ka animateri minnu fana sugandi k'u bila duguw kono, walasa u k'u ka duguw ka baara ke i n'a fo moniteri be baara ke dugu minnu na, o animateri yere de ka baara ka geleya n'a bee lajelen ye. Barisa o ye fasoden numanya yere-yere de taamaseere ye. O la olu ni foli ka kan. Halibi n'b'a jini olu fe u k'u cesiri kosebe.

*Nininkaliw kera
Banumanke.*

Otiwale Kunnafoñi

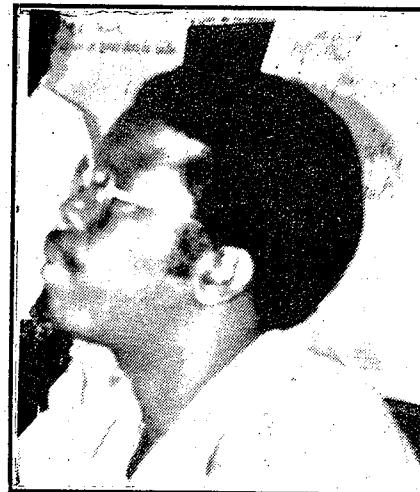
Nininkalisen filanan

"Mogo te jiri turu sogoma, k'i b'a mo dun wulafé"

Yaya Togola ka se senekelaw ma

- Ayiwa, an balimaké Yaya Togola, e de ye Otiwale némogobaye. An sera i ma bi walasa i ka kuma an ye i ka baarada bilama kan.

- Yaya Togola : Tumani an b'i fo barisa i be na sababu di an ma an be se ka mogoñ kunnafoñi cogo min na. N'i ye n nininka Otiwale bilama la, i b'a to fana n ka n da don Otiwale kununama, na k'o nefs i nena. Ninan y'a san danmadó ye, anw be na Otiwale némogoya ta waati min na. O tedogon ye i yere ma, barisa i yere tun be baara la Otiwale la yan. Otiwale tun be cogo min i b'a don. Cikélaw tun dalenté moniteriw (cikélamini bolofara kuntigi) la, barisa u tun b'a fo k'an be nkalontigé u ye. Moniteriw fana tun te minenw soro ka se ka baara ke i n'a fo aka kan ka ke cogo min na; Atun kera fen d'ye sa min ye dönnin dongoman ye... Senekelaw tun ma da moniteriw la, awa baara keminén fana tun te moniteriw bolo. Mogo be se k'a fo ko Otiwale yere tun sato don. Nka Ala ni mogo numanw ani "USAID" ni Mali goferenaman ka demen kanma nin san-danmadow kono, yelema donna kowla. Bi-bi in na, moniteri te se k'a fo ko minen te n bolo ka se ka baara ke. Hali bolifen numankoka se senekelaw bara, moniteri te se k'o fo. Minenw be senekelaw fana kerefe. Magasanw falen don nogoñ ni minenw la. N'i mako be min na, i b'a ta. N'u yere mako te an ta la, ko barisa an taw be feere goferenaman ka da la, k'o da ka gelen u nena, an b'u yamaruya fana ka se u dungonan julaw ma. U n'olu ka se ka kuma walasa u b'u nena feniñ

soro da nogoñ na ka temen Otiwale ka da kan. Ne hakili la o ye fenba ye min be baara lataa ne. Ala sago, i sago !

- Sago tigi ye Ala ye ! O b'a jira an na ko baara numan kesira be dalen don baarada in kono bi. Ni mogo min ye kolosili ke i b'a ye ko cikebaarada fila de b'an fe Mali kono yan bi minnu ka baara kolo girin nesinnen be koorisene ma. O baarada fila ye MAKOCI ye, an be min wele ko "CMDT" ani Otiwale, n'o ye e yere ka cakeda ye. An tun b'a fe k'a don n'a y'a soro sira be aw ni MAKOCI ce, i k'o da an tulo kan. Ni sira b'aw ni senekelaw ka soba fana ce, i k'o fan ye.

- Yaya Togola : Fen were t'an ni MAKOCI ce jenogonya ko baara sira kan. Anw ka senekelaw mana koori sen, an b'a san u bolo ka n'a di MAKOCI ma. Olu fana b'a kolobo. N'olu ye koori o kolobo, u be t'a feere jamana kókan. o nafa be don jamana kono. An n'u ka jenogonya kono, an be nogoñ degen kosebe fana. Anw be se ka konoagan fen do la, an be se MAKOCI ma u b'an demen, i n'a fo olu fana mako be se ka se an ma, n'an be se ka min ke an fana b'o ke. An be

nogoñ kunnafoñi waati be. Jenogonya in koni kono, bolo-di-nogoñma baara sira kan, ne be se k'a fo ko fijen t'ola. Nka mogoñ kera cogo o cogo, aw be seka furuku nogoñ koro. Nka anw koni ni MAKOCI ce, an be se k'a fo ko : alihamudulilahi ! An be baara ke, n'an ko a ka ke cogo min, an be nogoñ nininka, an be sigi ka kuma, an be nogoñ faamu baara sabaticogo kan. O de b'an ni nogoñ ce. Fen min ye senekelaw ka soba ye, an be se k'a fo ko baasi si t'olu fana n'an ce. An n'u be nogoñ nininka. U b'an kunnafoñi, an fana b'u kunnafoñi. Hali n'an be tonsigiba dow ke an b'u wele, u be na. U b'u hakilinanta fo. Ne hakili la, baasi si te senekelaw ka soba ni Otiwale ce. An n'u b'an bolo di nogoñ ma, an be baara ke nogoñ fe. An b'olu fo, ka MAKOCI (CMDT) némogow fo u ka hakili numanya n'u ka yere majigi kanma u b'an kunben ni minnu ye Mali kono senye yiriwali koson !

- Ayiwa o diyara an ye. An b'a nini ifesa i k'ika bilasirakuma lase Otiwale cikélaw ni Mali cikela tow be ma.

- Yaya Togola : Kuma min be ne bolo k'a fo senekelaw ye, o de ye k'u k'u cesiri. Halibi u k'u cesiri, barisa Mali jamana ka soro te fen were la senye ni baganmara ani mogni ko. N'i ye malidenw sigi kemé-kemé, i b'a soro 85 ye mogninaw ni baganmara law ani senekelaw de ye. O b'a jira k'u joyoro te konin fitiinin ye jamana kono. N'olu y'u cesiri, ne hakili la jamana be se ka bo nogo la. Nka o cesiri kono, mogo caman be se ka taa se u ma walasa k'u hakili soje. O be se ka ke politigimogow ye, a be se ka ke joyoro nininawye, minnu be taagoferenaman ka baarakelaw togo tije u kerefe. U b'a fo u ye ko : ninnu b'aw soje ; u b'a

Otiwale kunnafoni

ke tan ; n'aw wulila k'aw jo aw be nin soro. Ne hakili la, mankan kono, foy human te se ka ke. Fo aw ka sigi ka kuma ; fo awk'a hakilinanta jira nogon na ; aw ka nogon faamu. Moniteri minnu be baara ke n'u ye wo, an'olu yere wo, an bee ye maliden de ye. An si te na jamana in bila, barisa an faso de don. N'an ma sigi-ka-fo ke ka nogonfaamu, minnu be't'u hakili soje, Ala k'an kisi, olu be na yele u ma don do de ! Ni min wulila senekelaw ; ni min wulila senekelaw, nka baarada joli be yen, mogo joli be yen minnu be taa olu fe u ka bugudaw la, ka taa segen n'u ye ka temen moniteri ninnu kan ? U ka da moniteri la. N m'a fo ko moniteri bee ka ni de, barisa moniteri bee ma ni. Nka kelen-kelen minnu be yen n'olu ma ni, n'u b'u furuku olu koro, o kana ke sababu ye min b'a to u be tige an bee lajelen na. Anw te yan ko were la o baara ko. Anw be sara a kanma. Anwy'u denw ye, an y'u dogow ye, an yere ye dow korowy. Anw te se ka k'u juguye. An bee ye senekeladenw de ye. Mogo min, hali n'ite senena, ibora senekela du de kono. O la i ka d'a la, senekela ka nafa, oy'i ka nafa ye. Itse se ka taa fen fo olu ye u be segen min na. Ni an ye min fo u nena, u k'an ka nkalon dow koro. A ka ca Ala fe, ni sanji nana a nacogo la, u be se k'a tono soro. N'a tono soro la, a tono folo b'olu yere de kan. Dow fana be wuli k'a fo ko : aa nogoda ka gelende ! Posoni da ka gelend de ! An ka koori songo, do ka far'a kan ! U ka o bee lajelen jatemine. U ka sigi ka kuma moniteri fe ani mogofen ofen ka baara jesinnen be seni yiriwali ma. N'u sigira ka kuma, min b'a to do te se ka fara koori songo kan ; min b'a to nogo da ka

Cikelaw ka minenmagasanw ka ca Otiwale kono

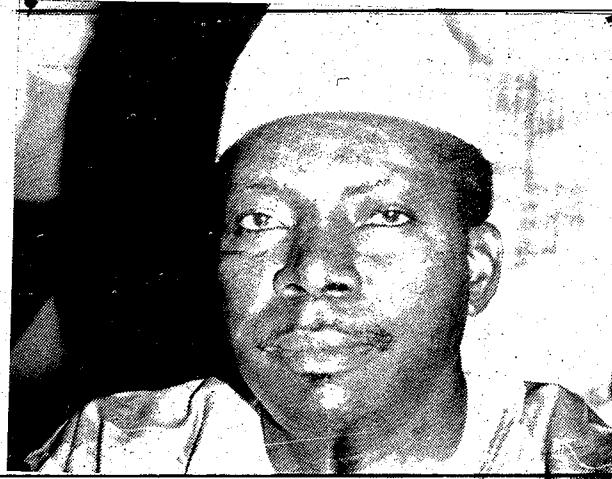
gelen, posoni da ka gelend, o bee be neso u nena. U b'a don ko moniteri ninnu semako te. N'i y'a bila anw yere ma, a ka di anw ye fen ninnu bee ka di u ma. Hali n'a ma d'u ma gansan, a songoka jigi kosebe ni goferenaman ka songo-dafasira ye. Nk'an be bi-bi min na, ni mogo min ko ko "su k'a dogon a kobaga ma, a nogolen be taa kaburu kono" N'an ko goferenaman be se ka songo dafa k'u ye, an ye nkalontig. Fosi te Mali goferenaman ka kesu kono bi. An bee k'an cesiri. An yere minnu ye moniteri ye, n'i y'an tongoow ye minnu be Kodozari ni Burukina ani Senegali la, n'i y'olu saraw ni anw taw laje, an bee dun ye kalan kelen de ke, dow yere b'u la an kalannen don ni minnu ye, nka olu ka moniteri be se ka Mali Enzeniyeriw sara. U ka d'a la o roko an semako te. A ka d'an ye fana do ka fara an sara kan. Nka min se te jamaa ye, n'i ko a k'o ke, hali dutigi n'i ka dumogow ko i ka fen ke min se t'i ye, a laban ye maloya ye. Ala k'an kisi o ma. O la n be min nini u fe, o de ye u ka cesiri ye. Jamana te jo tile kelen kono, a te jo tile

fila. An minnu b'a segen na bi, an b'a ke walasa an den minnu be fo an ko, olu k'a don k'u nemogow ye baara ke. Anw ye segen min ye olu kana o segen kelen ye. Olu fana denw kana olu ka segen yelen ye ! An be Ala deli o de la. Nka ni mogomin ko i be jirituru sogoma k'a modun wulafe, aa, i filila de ! Jamana te se ka jo fo dow ka segen de. An k'a laje halibi an k'an cesiri. Senekelaw ka moniteri ka kuma lamen. u ka tebamin ni donkeba dabila samije fe. U ka to bugudaw la cekorobaw kerefe. U ka baara ke. Mogo were te bo kofe ka na an ka jamaa in baara an yere ko. N'i y'a men ko Kodozari ni Senegaliw diyara, a bee kun ye malidenw ka taali ye tigasene ni kafesene ani tutigew la o jamanaw kono, ka t'o jamanaw diya. Nka o jamanaw diyalen, nk'olu be ka an ka jamanadenw gen ka segin. Ola an k'a laje. An ka to an faso kono. An ka seni kun. An ka baara ke. Ala sagoisago. Ntun b'a fe ka min fooy'o ye.

*Nininkali kebaa
Banumanke.*

Fasoden numan ka kene

Walasa birifini kana se ka biri mögo si ne na jamana kono belen ; walasa jemufanga kana ke mögo danmadonin ka djenatige birifini ye ; walasa kow bee ka ke jelonya la jamana in kono mögo bee bolo, an y'a naniya ka jekabaara kalanbagaw ladonniya sa sanga ni waati bee jamana maracogo kan. A be fo ko kami b'a nemaa ton de file. Anw dun be se k'an ka nemaa ton file cogo di n'an t'u donyoro n'u boyoro don ? O ka gelen de. Nin hakilinan in de siratege la an b'aw ladonniya boko in kono waati girin folow la "Alfatile" la.

Setigiblon nemaa : Yunusi Ture

- Kalo 6n tile 8, Amadu Tumani Ture y'a ka lahidu fa. A ye fanga latemén jamanadenw ka nemaa sugandilen ma, n'o ye Alfa Umar Konare ye. Okene kelen kan, Alfa ye jamana ka lakodonnijala di Amadu Tumani Ture ma ka kon a keli ne Zenerali ye o don kelen bee ! Peresidan Alfa y'a jira a ka jemukan folo kono ko : "jamana in b'i komi kurun min be tingintanga la ji sanfe, ko nka kuru in te dafiri de !". A ko ko mögo o mögo hakili b'a la ko yelema be na don an ka jamana kono k'an to sunogo la, k'o tigi be k'a yere negen. A ko ko baara de be jamana in jo, ko lahidu gansan tile dugara !

Alfa sigi don kelen bee, a y'a ka setigiblon nemaa sugandi, n'o ye Yunusi Ture ye. O fana ma bila-kasuma ke barisa o don duguseje bee, o fana y'a ka setigiw togo n'u ka setigidaw da jama tulo kan. O kera kalo 6n tile 9. Yunusi n'a ka setigi sugar-

dilen mögo 19 ye setigiblon jama ke mögo 20 ye. A ni o setigiw ka lada la nogonye-kene folo kan,

Peresidan Alfa y'a jira u la ko "aw si kana a bisigi k'aw be yan diyagoyasi- ra tali de kanma.

Aw bee be yan hörönya de kono. O kanma, n'aw minnu y'a don ko aw te se baara in koro o tigiw ka kon k'u donni jigi de !" O b'a jira ko musalaka ni yuruguyurugu banna Mali kono.

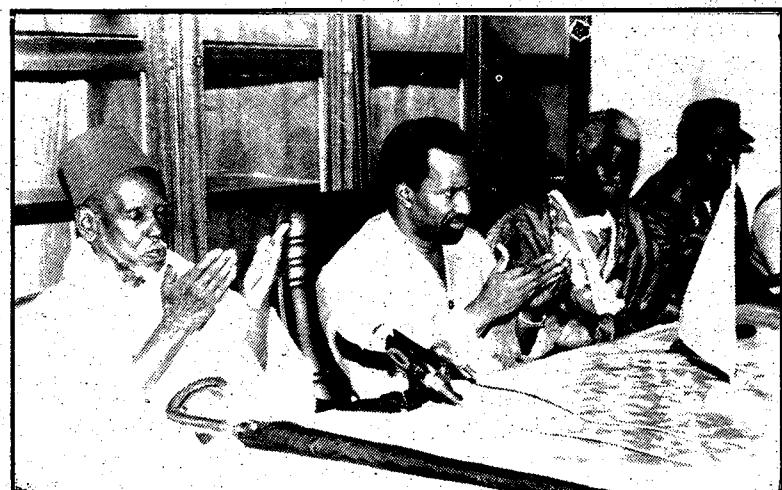
- Kalo 6n tile 26, Peresidan Alfa ye ko do kurunbokari Mali kono; fen min nogon ma deli ka ke folo. Aye Bamako kinkuntigiw bee bisimila k'a jira u la ko lada sigira sa a ni jamanadenw be sigi kene kelen kan kalo o kalo jumadon laban na ka kuma jamana taabolo kan. A k'o temennen kofe, yamaruya dira Bamako kafo nemaa ma a ka sira di kintigi kelen-kelen bee ma k'ale ye n'o min b'a fe k'aye. Ako k'o tigi kan'ale ye kun yere fo Bamakomara nemaa ye !

An be se k'a fo ko Mali nemaa kura Alfa Umar Konare n'a jenogon ka baara tacogo ka ni.

Nka an ka kuma k'an to to barisa san duuru walima san tan o te tile 5 wali- ma tile 10 ye. Jamana politikiko n'a nemaa wunkan, aw bee welelendon k'aw ka hakilinanw di aw ka kolosili ani aw ka yetaw kan. An b'a bo Jekabaara kono. Siranko te awa joroko fana te. Jamana den kelen- kelen bee da benné don fasojokuma na, aw'a kelen-kelen bee fana ka kan k'u miirinanta fo nemaa taacogo la, k'ata Peresidan Alfa yere la fo moniteri walima dogotoro walima balikukalan kuntigi minnu b'aw senkoro duguw kono. K'a ta setigibaw la fo ka se kubedaw kuntigiw n'u jenogon ma, an ka kan k'a feti fo a bee kan numana, n'a min ye numana ke, juguman na, n'a min ye juguman ke !

Ayiwa kene b'aw bolo.

Tumani Yalam Sidibe

Alfa ni kinkuntigiw ka nogonkunbenkene

Donsoké do yaalatōnana bōbama dō n'a ka denbaya kan kungo kōno. A dabali banna, bawo bama ye jilafēn de ye. N'ale ye o sōro yōrō la min ni ji cē ka jan, a kōnoganna f'a y'u nininka...

Bamaké y'a jaabi ko "ji de bōr'an jukōrō k'an to sunōgo la, I tē y'an ma k'an lase ji ma. Ala jaati yērē kanma wa ?"

Donsoké in tun ka ni kosebē. Ala kofolen, bamaw mari y'a mine. A y'a ka donsonyakēminenw bēs bila jiru jutē ka sōro ka bama ninnuw fara nōgōn kan, k'u siri, k'u nun a'kun, ka bāda sira mine.

Tuma min n'a ye furance jan taama ; a y'i jo ; k'i kanto bamaw ma. "A ka di ne ye ka se n'aw ye jila ; nka ne sēgenna, ne b'aw bila yan, aw ni ji to man jan ka s'o bēs ma, aw yērē k'aw jija ka sira to kē".

Bamaké ye donsoké jaabi o yōrō la ko : "n teri tīne la, i y'i seko kē, nka ne b'a nini i fē halisa i k'i timindandiya bawo jigi wērē t'an na e kō ; bama binkōnōnnama, Ala de b'o se don dōn dē ! | timindandiya i k'i baraji dafa". Donsoké k'o tē baasi ye. Ko n'a kēr'a ten, ale bē taa n'u ye fo jila. A ye sira minē tugun fo ka na se bāda la. Tuma min n'a k'a b'u jigin tuguni, bamaké k'a ma "n teri Ala ko tīne i y'i seko kē. Halibi ne b'i deli de, bōgō ka ca jida la o la temen man di anw bamaw fē. N'i tun sera n'an ye nēfē dōonin, o de tun ka di ne ye. Nka mōgōsē y'a se de ye, i bē se k'an jigi yan, an kōni bēna degun de kosebē !". Bama kumānen kō, donsoké k'a ma k'a ye tīne fo : "O

Bamaw ni donsoké

tuma n bē aw latemēn bōgōsu la kaw bila yen". Donsoké tēmennēn kōbōkō sula, a k'a b'u jigi tuguni, bama cē kulera jiwoye bamaw bēs tana ye wa ? I kōni tē sōn k'an ta ka nase fo yan k'i bila ka n'an di an faga fēn kōni ma sa !" O kuma n'a fōcōgo ye donso kē dusu bō. A ko bamaké ma " e jan n ma ni ala, o laban bē na kē gērē-gērē dē yēwa ? Ne sēgen na, ni netemenna jiwoyo kan, aw sonna o aw ma sōn o ne b'aw jigin, ne sēgen na".

Jiwoyo tēmennēn kō, donsoké ye bamaw jigi, i n'a fō a tun y'a fōcōgo min na, k'u fonin yōrō min, bamaw y'a lamini. Donsoké jōlen kōnōnafilila.

Bamaké k'a ma o yōrōla, Donsoké, i ye min kē o sara tē ne bolo. E k'anw ta ka na se fo yan, o ye bele-bele ye. Ka laban k'anw k'i k'an, fana ye ! bonya warala. I ni ce ! An k'a dun !"

O kuma bō Bamaké da a ni donsoké ka kule o si ma kōrōya ni si ye. A ko "I ko di ? ka ne dun wa ? munna ? A bē sōn ka ne sara tan ?"

- Ida tugu ! E bē yaala kunkō kolon kōno mun de kanma ? Anw bē balo ninina, balo k'anw ta ka na a dunyōrōla, k'anw t'o dun, o tuma mun de b'anw kō ? Nin y'an tile saba de ye kōngōla, k'e tē dun wa ? O tuma e bē kē cōgo di sā ?

- Ee bamaw, aw bē sōn, ne ka nūman, ne ka wosi, ka ne dun.

Mankan wulila. Si tē si lamēn tuguni. U tora ten fō misi dō ji ninina nana b'u kan. Foli kō fē, o y'u nininka u ka mankan inkun na. Tuma min Bamaké tilara kuma nēfoli la, misi in k'a ma : "Ala dan ka nin kē ! Ne ye n nōnō di Adamaden ma, ka sēnē k'a ye, nka ni n kōrōla o t'a bali ka n faga, adamaden nata tē fa fēn ye wahine bē deli la, o t'a le ta ko ye dē ! A y'a dun fō k'aw fa". Okuma kōfē misi y'i min ka temen.

Misi taalen ma mēn fali dō nana jimin na. A nē folen o fana ye o ko : "A kana muru mēn basu kan na sa ! Nin min file aw bolo tan hakilintanba, aw t'a dōn o ! Ne bē dakabana doninwta sanga ni waati bēs lajelen a ye, balo kojugu ni sibān bugōli kōrō, nka o sit'a bali ka n kē boli-kōfē-fēn ye ni kōrō sera n ma. Numandōnbalī don, a y'a faga". Fali ta nogōn fō ka temen. Mankan wulila kūra ye.

Bamaw ni donsoké tora sosoli la fo sonsannin nana b'u kan k'u nininka. Tuma min na bamaké tilara kuma nēfoli la, sonsannin y'i kanto "Ee kōrō bama ! Fara tulonkē ma sa, nin cē kelen k'aw saba bēs tā, ko fo min yērē ? Fo yan ayi ? Tīne kelen t'aw ka nin kuman na. A fō aw balala cē jiminto la k'a lamini, k'aw ba dun. N'o tē nin kelen b'aw ta cōgodi sa ?"

- K'an siri k'an da a kun, bama ko tē sonsannin ma - ne cēkōrōba bē nkalontigē mun na ?

- Aa ! kōrō bama n ma tīke i la, nka fo segin ka kē nin kan walasa ne ka da a la. O kuma ye bama dusu tīne. A sinna k'i kan to donsoké ma ko "cē o ! an siri kura ye... ni n ta kēra tīne ye i bē fara an ka bi fana kan". Donsoké ye bamaw dalajē, k'u siri k'i nun u la.

Tuma min na donsoké n'a ka doni jānyara ji la, sonsannin k'a ma "nka cē ! n'u tilar'i la, i kunko b'i bolo, ni ne kōni don, ne b'u faga k'u dun ; ne taara."

Donsoké k'o yōrō la sonsannin ma "n teri, i kan'a kē tēn dē ! Nin y'e ka sogo faalen de ye. O tuma ne b'a fē an ka taa nōgōn fē so n muso k'an ka bamaw tobi an yē, an k'u dun. Hun ! sonsanni ko tēn. O kuma fōlen, ne ka t'i fē i ka so wa ? Ne y'i tīla sa nka hadamaden..."

- Foyi t'i la, foyi t'i sōrō e ma ne kisi sisan wa ? An ka taa. Sonsannin bilara donsoké nūnneñ kō sogo la.

Tuma min na u nana se donsoké ka dudala, u y'a sōrō mōgōcaman bē taanikasegin na du kēnē na.

Donsoké y'a ka sogo firi, k'i kari a ka bon kōnō, ka n'a sōrō a furumuso jānnēn don, furakelikela n'a ka misiku wōōsilen sōnsoronen b'o kun kōrō.

Tuma min a ye nininkali kē, cē y'a jaabi ko "bana de cun n'i muso kan, n'i b'a ka kēnēya fē, i bē na nīn sonsan su dō ye a ka bana fura bē b'o de la. Donsoké y'a kōfē ka sōnsani jōlen lajē ; tuma min a k'o bē n'a fali o kan o, y'i pan ka bō, donsoké girinna ka b'a nōfē, k'i kanto mōgōw ma "a y'a mine". Sonsannin ye dō fara a senno kan, donsoké y'a ka wulu jugūw bil'a nōfē.

Bakari Sangare
Ntomikōrōbugu - Bamako